

הגיע הזמן להסיר את החסינות מקטאר

31.07.2025 | נועה לזימי | written by

מאז תחילת המשא ומתן להשבת החטופים, קטאר מתפקדת כמתווכת מרכזית [?] אך דפוס הפעולה שלה ברור: בכל פעם שגובר הלחץ האמריקני, היא משמיעה קולות של איום כלפי חמאס [?] אך בפועל לא נוקפת אצבע. קטארים בכירים רומזים כי הנהגת חמאס תגורש מדוחא, אך מדובר באיומים חלולים. במקרה הטוב, מוצגת פיקציה של העברת בכירים לטורקיה, ומכל מקום, מהלך כזה לא משנה דבר: טורקיה וקטאר חולקות את אותה אידיאולוגיה ושתייהן מספקות לחמאס מקלט מדיני, תמיכה כלכלית ולוגיסטית.

דוגמה טרייה לכך היא הדיווחים שפורסמו לאחרונה, שלפיהם קטאר דרשה מבכירי חמאס למסור את נשקם האישי, כולל של מאבטחים. גם אם אכן הועמדה דרישה כזו, ברור כי אין לה השפעה של ממש על עמדת הנהגת הארגון, ואין בכוחה לגרום לו להתגמש. ואכן, גם לאחר הדיווחים המבטיחים על "מכבש הלחצים" שהפעילה דוחא על חמאס, הארגון המשיך לגרור רגליים, למשוך זמן, ולסרב לעסקה חלקית [?] אף שרבו ההצהרות, ועמן התקוות, כי זו קרובה. הנשיא טראמפ בעצמו הכריז שהוא משוכנע כי תהיה פריצת דרך.

בינתיים, בכירי חמאס נהנים מחיים של נוחות בלתי נתפסת בדוחא ובאיסטנבול. טיסות מחלקה ראשונה, בתי יוקרה, מאבטחים, וחשבונות בנק מנופחים [?] הכל על חשבון הברון. זאת במקום שחאלד משעל, חליל אל חיה ודומיהם, ישאו בהשלכות על תכנון והוצאה לפועל של הטבח הנורא ביותר שפקד את ישראל מאז השואה.

כאן טמון הפלונטר הישראלי: מדוע ישראל נמנעת מלחסל את הנהגת חמאס בשטח קטאר? כבר תקופה ארוכה שרעיון חיסול בכירי חמאס בדוחא מרחף באוויר בעיקר כקלף מיקוח בניסיון לשפר עמדות מול חמאס בעסקה, אך לא כאופציה שבכוונת ישראל לממש. זה ככל הנראה נובע מחשש כי בהפרה בוטה של הריבונות הקטארית, ישראל תיקלע להסתבכות דיפלומטית ולפיצוץ ביחסים מול דוחא באופן שעלול להקשות עוד יותר על אי אלו סיכויים להשיב באמצעותה חטופים.

גורם נוסף משמעותי לא פחות הוא העובדה שדוחא נחשבת בעיני ארה"ב לנכס. את השפעתה קנתה הודות לכך שהיא מארחת את הבסיס האמריקני הגדול ביותר במזה"ת, וכן באמצעות הון עתק אותו היא מנצלת להשקעות בנדל"ן, תשתיות, תיירות ובמוסדות אקדמיה בארה"ב (ובמערב בכלל). עוד נודעו מקורביו של טראמפ כולל וויטקוף המופקד על שיחות המו"מ, בקשרים עסקיים עם גורמים קטאריים.

לנוכח התדמית החיובית של קטאר בעיני ממשל טראמפ, ישראל תתקשה להשיג גיבוי אמריקני לפעולה תקיפה על אדמת קטאר, ואם ישראל תבחר לפעול בהיעדרו, הדבר עלול לפגוע בתיאום ההדוק שמכוחו ישראל נהנית מתמיכה בשלל סוגיות קריטיות לבטחונה הלאומי. היחס האמריקני

האוהד כלפי קטאר מסביר גם את העובדה שארה"ב נמנעה מלהשתמש במנופי לחץ משמעותיים כלפיה שהיו מחייבים את קטאר להפעיל לחץ מקסימלי על חמאס.

אמת, בסוגיה כה רגישה ניתן להבין את ההיסוס הישראלי, בוודאי כל זמן שיצאו לפועל עסקות חטופים בתיווכה ² אך לא בזכותה. עבור מטרה נעלה זו ישראל נאלצה לבלוע את הגלולה המרה ולנצל ככל הניתן את קשריה של קטאר עם חמאס לתועלתה.

אך כעת ישראל נמצאת בעיצומה של הישורת האחרונה והקשה ביותר במערכה, כאשר חמאס רק מגביר את סרבנותו ואף שואב עידוד מקמפיין ההרעבה. האמריקנים לא הורידו את הפטיש על ראשה של קטאר והיא, בתורה, ממשיכה לעשות את המינימום ההכרחי כדי להצטייר כגורם מועיל. לכל זאת יש להוסיף את העובדה שהלחץ הצבאי, על כל הישגיו, לא שכנע את חמאס שאין לו ברירה אלא להסכים לוותורים מול ישראל.

כלל הנסיבות הללו מחייבות את ישראל לשקול לעבור מאיומים למעשים. כדי לצאת מן המבוי הסתום, ייתכן שישראל תצטרך להסיר את הכפפות, על ידי הסרת החסינות בפועל שקטאר נהנית ממנה, ולהיות נכונה לתקוף את מקבלי ההחלטות בחמאס השוהים בדוחא.

על מנת לייצר את התנאים להנחתת מהלומה שכזו, נדרש מהלך מדיני אינטנסיבי אך מזורז מול האמריקנים שעיקרו חשיפת המשחק הכפול והמסוכן של קטאר והשלכותיו הקשות על גורל חטופינו. ישראל תהיה חייבת להדגיש את עומק האחריות הקטארית להתנהלות חמאס. מעבר לתמיכתה הכלכלית בארגון, קטאר פועלת בעקביות להאדרת מעמדו של חמאס כגורם לגיטימי בזירה האזורית. היא מספקת לו אכסניה, הכרה, ואת אל ג'זירה ³ רשת התקשורת שמפיצה השכם והערב תעמולה אסלמאיסטית קיצונית.

עליה לשכנע את ממשל טראמפ כי החתרנות הקטארית נגד אינטרסים אמריקניים ומערביים לא יכולה לעבור בשתיקה, הן בזירה הגלובלית ⁴ על ידי תמיכה בשלל קבוצות טרור, והן בתוך ארה"ב עצמה על ידי מימון קבוצות פרו פלשתיניות קיצוניות.

על ארה"ב ללחוץ על קטאר לגרש את בכירי חמאס ⁵ הפעם לא לטורקיה ⁶ אלא בחזרה לרצועת עזה. רק אז כאשר ינחתו ממלונות הפאר היישר לחורבן ולמצוקה, אולי יהיה סיכוי לתזוזה בעמדתם. זה צריך להיות הצעד הראשון בשורה של דרישות אמריקניות מקטאר הכוללות בין היתר גם הפסקת מימון טרור ופעילות ההסתה של אל ג'זירה. לקטאר צריך להיות ברור כי אם לא תעמוד בדרישות הללו, חסינותה לא תעמוד לה והיא תיאלץ לשלם את המחיר על תמיכתה בחמאס.

פורסם בישראל היום, בתאריך 31.07.2025.